

Кондратенко М. Д.
*здобувачка третього (освітньо- наукового) рівня вищої освіти
кафедри теорії і методики технологічної освіти Полтавського
національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка,
завідувачка науково-дослідного експозиційного
відділу виставкової роботи Полтавського
краєзнавчого музею імені Василя Кричевського*

ВИСТАВКА «МЕЛОДІЯ ВИШИВКИ ОЛЕКСАНДРИ ВЕЛИКОДНОЇ»

З нагоди Всеукраїнської науково-практичної конференції «Мистецтво української вишивки – життєдайне джерело творчості» у Полтавському національному педагогічному університету імені В. Г. Короленка презентовано виставку, що присвячена 110-річниці з дня народження майстра народного мистецтва Олександри Великодної.

Великодна Олександра Кузьмівна – 08 (21). 04. 1914, с. Бухалівка Полтавського району Полтавської області – 26. 03. 2002, Полтава) – майстриня художньої вишивки, Заслужений майстер народної творчості (1977), член НСМНМУ (1992). Працювала в Опішнянській артїлі (1935 – 1938), з 1939 – у Виробничо-художньому об'єднанні «Полтавчанка». Протягом життя створила понад 350 візерунків для традиційних полтавських вишивок (сорочки, блузи). Вишивала сорочки жіночі, дитячі й чоловічі («українки», «чумачки»), жіночі блузи й сукні за народним кроєм, дитяче вбрання, скатертини, хусточки, рушники, сувенірні речі. Творчо використовувала класичні українські геометричні й рослинно-геометричні візерунки, колористику й техніки [4, с. 38].

Твори майстрині експонувалися на мистецьких виставках у Полтаві, Києві, міжнародних та зарубіжних виставках і виставках-ярмарках у Франції, Бельгії, Німеччині, Болгарії, Індії, Японії, Аргентині, Канаді, Польщі. Персональна – у Полтаві (1974, 1994).

Фонд Олександри Великодної у Полтавському краєзнавчому музеї імені Василя Кричевського налічує більше 20 одиниць. Це музейні

предмети різних груп зберігання. На виставці представлені купони жіночих блуз і чоловічих сорочок та картина.

Каталог виставки «Мелодія вишивки Олександри Великодної»

1. ПКМВК 43030, Ж 164. Картина. Литвин О. Ф. Портрет заслуженої майстрині народної творчості О. К. Великодної. 1979 р. Полотно, олія.

2. ПКМВК 23475, Тк 4724. Великодна О. К. Сорочка чоловіча. 1970-ті рр. Льон з лавсаном, ручна вишивка. 73x48 см.

3. ПКМВК 23476, Тк 4725. Великодна О. К. Купон жіночої блузи. 1970-ті рр. Маркізет, ручна вишивка. Розмір 48 – 50.

4. ПКМВК 54898, Тк 5590. Великодна О. К. Купон жіночої блузи. 1980 р. Маркізет, ручна вишивка. Розмір 50.

5. ПКМВК 67282, Тк 6042. Великодна О. К. Купон чоловічої сорочки. 1989 р. Полотно, ручна вишивка. 46x36 см.

6. ПКМВК 67704, Тк 6070. Великодна О. К. Купон чоловічої сорочки-чумачки. Полотно, ручна вишивка. Розмір 42 – 43.

7. ПКМВК 69613, Тк 6125. Великодна О.К. Купон чоловічої сорочки-чумачки. 1990 р. Полотно, ручна вишивка. 44x25, 5 см.

8. ПКМВК 69614, Тк 6126. Великодна О. К. Купон чоловічої сорочки-чумачки. 1989 р. Полотно, ручна вишивка. 46x26 см.

Олександра Кузьмівна довела до досконалості художньо-виражальні засоби вишивки білим по білому. Для підсилення ефекту кольору, його оптичних властивостей майстриня часто використовувала у своїх роботах невелику кількість жовтуватого, сірого, зеленуватого відтінків ниток, віддавала перевагу м'яким, теплим пастельним відтінкам.

Роботи Олександри Великодної є унікальними зразками української вишивки, родзинкою колекції Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського та важливою складовою Державної частини Музейного фонду України.

Список використаних джерел

1. Інвентарна книга Полтавського краєзнавчого музею. Група зберігання «Живопис» (1948 – 1998 рр.) // Роб. архів фондів ПКМВК. 197 арк.
2. Інвентарна книга Полтавського краєзнавчого музею. Група зберігання «Тканини» (1969 – 1981 рр.) // Роб. архів фондів ПКМВК. 386 арк.
3. Інвентарна книга Полтавського краєзнавчого музею. Група зберігання «Тканини» (1981 – 1992 рр.) // Роб. архів фондів ПКМВК. 407 арк.
4. Ханко В. М. Словник мистців Полтавщини. Полтава, 2002. 232 с.

Піщова М. П.

*завідувач науково-дослідного експозиційного
відділу етнографії Полтавський краєзнавчий
музей імені Василя Кричевського*

«НА ВАРВАРИ УЗОРИ РОЗКВІТАЛИ» - ЕТНОГРАФІЧНИЙ ЗАХІД ПРО НАРОДНУ ВИШИВКУ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ

Одним з напрямів виховання патріотизму в молодого покоління є культурно-освітній. Його враховує одна з основних функцій музейної діяльності і через форми комунікації впроваджує у процес взаємодії між відвідувачем і музейником. Сформовані просвітні програми та проєкти сприяють розширенню способів співпраці з аудиторією, зосереджуючись на спілкуванні з особистістю, яка є носієм патріотизму в соціумі. Розроблені етнографічні інтерактивні заходи спрямовані на розвиток національної гідності та самосвідомості, любові до України; виховання дбайливого ставлення до культури, традицій, рідної мови, відчуття потреби зробити свій внесок у розбудову Батьківщини, здатності захистити